

Liite 2.1 Puuston kehitysluokat

Kehitysluokka kuvaa puuston metsänhoidollista ja puuntuotannollista kehitysvaihetta tietyllä hetkellä moni-
muotoisuudesta tai muista arvoista riippumatta. Kehitysluokka määräytyy puuston iän, rakenteen ja aiem-
man metsänkäsittelyn perusteella. Säästöpuuta ei oteta huomioon määrittäessä kehitysluokkien perustana
olevia puustotunnuksia.

A0 – aukea: Puuttomat tai avohakkuun jälkeen lähes puuttomat uudistusalat, joissa voi olla verhopuustoa,
kehityskelvotonta pienpuustoa ja/tai säästöpuuta. Aukealla voi esiintyä myös muutaman aarin luontaisia
kasvatuskelpoisia taimituppaita. Verho- tai pienpuustoa on korkeintaan 5 m²/ha.

S0 – siemenpuumetsikkö: Männyn tai koivun luontaiseen uudistamiseen tähtävällä hakkuulla käsitelty
metsiköt, joissa siemenpuuston pääpuulajeina ovat mänty tai koivu. Taimiaines ei vielä täytä metsälain
uudistamisvelvoitetta. Siemenpuiden runkoluku on männyllä yleensä 50–100 kpl/ha ja koivulla 10–20
kpl/ha.

T1 – pieni taimikko: Taimikko, jonka kasvatettavien puiden keskipituus on 1,3 metriä tai alle.

T2 – varttunut taimikko: Taimikko, jonka kasvatettavien puiden keskipituus on yli 1,3 metriä. Varttuneen
taimikon keskiläpimitta rinnankorkeudella on alle 8 cm tai valtapituus on männyllä ja kuusella alle 7
metriä ja koivulla alle 9 metriä. Puuston rinnankorkeusikä on Etelässä enintään 50 vuotta ja Pohjois-
Suomessa 120 v.

Y1 – ylispuustoinen taimikko: Kaksijaksoinen metsikkö, jossa on kasvatuskelpoinen metsälain uudistamis-
velvoitteen täyttävä taimikko sekä siemen-, suoju- tai verhopuustoa, ja jonka seuraava metsänhoitotoimi
on ylispuuiden poisto. Taimikon keskiläpimitta on alle 8 cm tai valtapituus männyllä ja kuusella alle 7
metriä ja koivulla alle 9 metriä. Ylis- tai verhopuuston keskipituus on yleensä vähintään kaksi kertaa tai-
mikon pituus.

02 – nuori kasvatusemetsikkö: Metsikkö, jonka keskiläpimitta rinnankorkeudelta on 8–16 cm. Havupu-
valtaisissa metsiköissä valtapituus on yli 7 metriä ja koivikossa yli 9 metriä. Rinnankorkeusikä on vähin-
tään 11 vuotta, enintään 120 vuotta Etelä- Suomessa sekä 200 vuotta Pohjois-Suomessa.

03 – varttunut kasvatusemetsikkö: Metsikkö, jonka keskiläpimitta rinnankorkeudella on yli 16 cm, mutta jota
ei vielä luokitella uudistuskypsäksi. Metsiköillä, joilla esimerkiksi puulajin tai kasvupaikan karuuden
vuoksi puusto ei voi kehittyä koskaan tukkipuukokoon, kehitysluokka määritetään iän perusteella.
Puuston rinnankorkeusikä on vähintään 25 vuotta.

04 – uudistuskypsä metsikkö: Metsikkö on uudistuskypsä, kun metsänomistaja saa enemmän hyötyä sen
uudistamisesta kuin sen edelleen kasvattamisesta. Uudistuskypsyyttä voidaan arvioida esimerkiksi
metsänhoidon suositusten taulukoiden (uudistamiskeskiläpimitat ja -keski-iat, taulukot 6–8) avulla.

05 – suojuspuumetsikkö: Kuusen luontaiseen uudistamiseen tähtävällä hakkuulla käsitelty metsikkö, jossa
jo olemassa olevaa sekä taimettumisen kautta syntyvää taimiainesta suojataan suojuspuustolla. Myös
lehtipuuverhopuusto kuuluu suojuspuumetsiköihin. Taimiaines ei vielä täytä uudistamisvelvoitetta.
Suojuspuut voivat olla kuusen lisäksi mäntyä tai koivua. Suojuvuuston runkoluku on yleensä 100–300
kpl/ha.

ER – eri-ikäisrakenteinen metsä: Metsikkö, joka on eri-ikäisrakenteinen tai jota ollaan metsänhoitotoimen-
piteillä kehittämässä eri-ikäisrakenteiseksi. Puusto on eri-ikäisrakenteinen, jos latvusto ei jakaannu selviin
jaksoihin, vaan muodostuu eri jaksojen eri-ikäisistä ja erikokoisista puista.

Liite 2.2 Puuston puuntuotannollinen laatu

Metsikön puuntuotannollista laatua arvioidaan vain metsämaalla, jossa ensisijaisena tavoitteena on puunkasvatus ja puunmyyntitulojen saaminen. Luokitusta ei voida soveltaa metsiköissä, joiden ensisijaiset arvot perustuvat esimerkiksi maisema-, virkistys- tai suojelevarvoihin. Metsikön puuntuotannollinen laatu voidaan lisätä tarkennuksena kuhunkin puuston kehitysluokkaan.

Puuntuotannon kannalta *taloudellisesti vajaatuottoinen* metsikkö voi olla *kehityskelpoinen* tai *kehityskelvoton*. Taloudellisesti vajaatuottoinen metsikkö on

- *kehityskelvoton*, kun sen odotettavissa oleva arvokasvu on niin alhainen, että uudistaminen heti on kannattavampaa kuin jatkokasvattaminen.
- *kehityskelpoinen*, kun sen odotettavissa oleva arvokasvu, ottaen huomioon mahdolliset metsänhoitotoimenpiteet, on vajaatuottoisuudesta huolimatta niin suuri, että kasvattaminen on kannattavampaa kuin välitön uudistaminen.

Yleisohjeena on, että uudistusaloihin kuulumaton metsikkökuvio on taloudellisesti vajaatuottoinen, jos sen taloudellinen tuotto on alle puolet puuntuotannollisin tavoittein hoidetun metsikön tuotosta. Taloudellinen vajaatuottoisuus voi johtua useista eri tekijöistä. Syynä voi mm. olla kasvupaikalle sopimaton puulaji tai puuston vähäisyys ja huonokuntoisuus esimerkiksi metsätuhon, ravinnehäiriön tai metsänhoitotöiden laiminlyönnin vuoksi.

Metsikkökuvio on puuntuotannon kannalta taloudellisesti vajaatuottoinen*, jos

- kasvupaikalle metsätaloudellisesti sopivien kasvatuskelpoisten puiden muodostaman puuston pohjapinta-ala tai runkoluku on alle 50 prosenttia metsänhoitosuosituksen harvennusmallien (tasa- tai eri-ikäisrakenteinen metsä) vähimmäisrunkoluvusta tai pohjapinta-alasta.
- puuston arvokehitys on negatiivinen tai muuttumassa negatiiviseksi
- puuston kasvua ja laadunkehitystä häiritsevät merkittävästi jatkuvat eläin- tai sienituhot
- puusto on selvästi yli-ikäinen ja kasvunsa miltei lopettanut.
- pääpuulaji on taloudellisesti vähäarvoinen tai kasvupaikalle puuntuotannollisesti sopimaton. Tällaisia pääpuulajeja ovat:
 - haapa muilla kuin lehtomaisilla ja parhailla tuoreilla kankailla
 - hieskoivu kangasmailla lukuun ottamatta soistuneita kohtia
 - mänty hyvin hienojakoisilla mailla tai rehevillä kasvupaikoilla
 - kuusi kuivilla kankailla ja vastaavilla turvemailla sekä useimmiten myös kuivahkoilla kankailla ja vastaavilla turvemailla
 - harmaaleppä.
- taimikon kasvatuskelpoisten puiden runkoluku ei täytä metsälain uudistamisvelvoitetta.

* Puuston rakenteen, tilajakauman, hyvän laadun ja kasvukunnon perusteella em. puustot voidaan vajaatuottoisuudesta huolimatta kuitenkin katsoa taloudellisesti kehityskelpoisiksi.